

vers VO
OR vers

LEZING 171

28 MINUTEN

MATTHEÛS

24:29-31

De apocalyptische beeldspraak over de
verwoesting van Jeruzalem

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/24-29-31-deel-1

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De Olijfbergrede en Jeruzalem in het jaar 70	4 min	3
2	Kosmische tekenen na de grote verdrukking	6 min	5
3	Kosmische beeldspraak bij Gods oordelen	7 min	8
4	Jeruzalems val in profetische beeldspraak	4 min	12
5	Het teken van de Zoon des mensen	6 min	14
	Om verder te lezen		17

1

De Olijfbergrede en Jeruzalem in het jaar 70

We gaan verder met onze studie van de rede op de Olijfberg, de rede die Jezus in Mattheüs 24 hield. Ik heb bij deze rede een benadering gevolgd die tegenwoordig niet bepaald de populairste is. Tegenwoordig is de meest gangbare benadering dat de verwijzingen van Jezus naar oorlogen en geruchten van oorlogen, naar hongersnoden, epidemieën en aardbevingen op allerlei plaatsen, en naar al deze dingen waar Jezus over spreekt, betrekking hebben op de eindtijd. Men brengt ze in verband met de tijd vlak voor de wederkomst van Jezus, misschien met een zevenjarige periode van grote verdrukking.

Ik geloof echter niet dat dit, gezien de context, de beste manier is om ze te begrijpen. Het zal je misschien verbazen te horen dat Bijbelcommentatoren dit slechts enkele eeuwen geleden vaak heel anders begrepen. Eusebius bijvoorbeeld was, afgezien van Lukas in het boek Handelingen, de vroegste kerkhistoricus. Hij schreef in het jaar 325 na Christus een kerkgeschiedenis met de titel Kerkgeschiedenis. Eusebius paste deze hele rede toe op de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus. En kennelijk deden de meeste geleerden dat gedurende een groot deel van de kerkgeschiedenis ook. Pas in de afgelopen eeuw werd het populairder om de rede toe te passen op het einde van de wereld.

Wat ik heb betoogd, is dat de context zelf erop wijst dat Jezus het einde van de Joodse orde beschrijft, ongeacht welke opvatting het populairst is geweest. Hij beschrijft het einde van het tijdperk, dat wil zeggen, van het Joodse tijdperk. Dat kwam ten einde met de verwoesting van het Joodse tempelstelsel in het jaar 70 na Christus, toen de Romeinen onder bevel van generaal Titus kwamen en de tempel van Jeruzalem verwoestten. Die is nooit herbouwd.

De godsdienstige orde van het judaïsme kwam toen ten einde. Dat was een door God ingestelde orde. Het was geen geringe overgang. Het was iets wat God 1400 jaar lang had gedaan, gezegend en ingesteld. Nu kwam het ten einde, omdat God in de Messias, Die Jezus Christus is, en in Zijn Koninkrijk een nieuwe orde had gebracht.

Omdat dit zo is, voorzegt Jezus dat de tempel tijdens het leven van sommige van Zijn discipelen verwoest zal worden. Hij zei hierover:

Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ziet u dit alles? Voorwaar, Ik zeg u: hier zal niet één steen op de andere steen gelaten worden die niet afgebroken zal worden.

MATTHEÛS 24:2

En zij vroegen Hem:

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld?

MATTHEÛS 24:3

Hij antwoordde:

Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal zeker niet voorbijgaan, totdat al deze dingen gebeurd zijn.

MATTHEÛS 24:34

Hij beschreef dus een verwoesting van Jeruzalem die binnen die generatie zou plaatsvinden. Dat gebeurde ook. Hij sprak deze woorden uit in het jaar 30 na Christus. De verwoesting kwam in het jaar 70 na Christus, slechts veertig jaar later, binnen die generatie.

Tijdens deze hele behandeling van deze passage heb ik geprobeerd te laten zien dat alles wat Jezus zei dat er zou gebeuren, vóór het jaar 70 na Christus daadwerkelijk is gebeurd. De geschiedschrijvers uit die periode hebben dit allemaal gedocumenteerd. Maar nu komen we bij een gedeelte dat moderne lezers veel moeilijker op het jaar 70 na Christus kunnen toepassen dan de passages die we tot nu toe hebben gelezen.

2

Kosmische tekenen na de grote verdrukking

We kijken naar Mattheüs 24, vers 29 tot en met 31. Jezus zei:

En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden. En dan zal aan de hemel het teken van de Zoon des mensen verschijnen; en dan zullen al de stammen van de aarde rouw bedrijven en zij zullen de Zoon des mensen zien, als Hij op de wolken van de hemel komt met grote kracht en heerlijkheid. En Hij zal Zijn engelen uitzenden onder luid bazuingeschal, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenbrengen uit de vier windstreken, van het ene uiterste van de hemelen tot het andere uiterste ervan.

MATTHEÛS 24:29-31

Deze passage leent zich zeker voor een uitleg die haar toepast op de wederkomst van Jezus. Er wordt verwezen naar het teken van de Zoon des mensen dat in de hemel verschijnt. Er wordt verwezen naar de Zoon des mensen Die op de wolken van de hemel komt. Er wordt verwezen naar Hem Die Zijn engelen uitzendt om Zijn uitverkorenen bijeen te brengen. Er zijn hier aanwijzingen dat een wereldwijde gebeurtenis wordt bedoeld, want Hij zegt dat alle stammen van de aarde erom zullen rouwen.

Het klinkt zelfs alsof het een kosmische gebeurtenis is en niet alleen een wereldwijde, want er staat dat de zon verduisterd zal worden, dat de maan haar licht niet zal geven, dat de sterren uit de hemel zullen vallen en dat de machten van de hemelen aan het wankelen zullen worden gebracht. Dit klinkt veel rampzaliger, veel wereldwijder en

veel kosmischer dan iets wat lang geleden, in het jaar 70 na Christus, bij de verwoesting van Jeruzalem plaatsvond. Het bevat taal die onze verbeelding beslist richt op een beeld van de wederkomst van Jezus.

Maar de vraag die we moeten overwegen, is deze: sprak Jezus daarover? Voor het geval je mij dit niet eerder hebt horen zeggen, wil ik duidelijk vaststellen dat ik wel degelijk geloof in de toekomstige wederkomst van Christus. Begrijp me op dat punt alsjeblieft niet verkeerd. Net als jij verwacht ik in de toekomst de wederkomst van Jezus. Ik geloof echter niet dat deze verzen over die gebeurtenis gaan.

Hoe kan ik zoiets zeggen, gezien het overvloedige bewijs dat het hier wel degelijk over gaat? Laat me dat bespreken. De context, het tijdstip van deze gebeurtenissen, wordt ons in vers 29 gegeven. Jezus zei:

Meteen na de ellende van die dagen.

De gebeurtenissen waarover Hij hier spreekt, vinden dus onmiddellijk na de verdrukking van die dagen plaats. Over welke dagen hebben we het hier? Wat zijn die dagen?

In vers 19 zei Jezus:

Maar wee de zwangeren en de zogenden in die dagen!

MATTHEÛS 24:19

In vers 22 zegt Hij:

En als die dagen niet ingekort werden, zou er geen vlees behouden worden; maar ter wille van de uitverkorenen zullen die dagen ingekort worden.

MATTHEÛS 24:22

Precies daartussenin zegt Hij in vers 21:

Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet geweest is vanaf het begin van de wereld, tot nu toe, en zoals er ook nooit meer zijn zal.

MATTHEÛS 24:21

We zien dus dat er in vers 19 en 22 twee keer over die dagen wordt gesproken, en daartussenin, in vers 21, wordt de grote verdrukking genoemd. Daarom zegt Jezus in vers 29:

En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden.

MATTHEÛS 24:29

Hij kan het haast niet over een andere grote verdrukking of andere dagen hebben dan die waarover Hij zojuist heeft gesproken, met precies dezelfde bewoordingen.

Wat is dan de verdrukking van die dagen? Wanneer je deze passage in Mattheüs 24 vers voor vers vergelijkt met de parallelle passage in Lukas 21, wordt duidelijk dat de verdrukking van die dagen plaatsvond toen de Romeinse legers tegen Jeruzalem optrokken en de stad met de grond gelijkmaakten. Maar voordat ze dat deden, belegerden ze de stad en hongerden ze de bevolking uit. Daardoor aten de mensen elkaar op en doodden ze elkaar, enzovoort. Het was een verschrikkelijke tijd. Josephus beschrijft die tijd in zijn geschiedwerk uitvoerig en in gruwelijke bijzonderheden. Hij was erbij. Het jaar 70 na Christus was dus de verdrukking van die dagen, volgens de parallelle passages in Lukas 21, vanaf vers 20.

Als dat waar is, moeten de gebeurtenissen waarover we in vers 29 en de verzen daarna lezen, onmiddellijk daarna plaatsvinden, onmiddellijk na de verdrukking van die dagen. Daarmee zouden ze precies in het jaar 70 na Christus vallen, aan het einde van

die belegering. Wat zou er onmiddellijk na de grote verdrukking van die dagen moeten gebeuren? Verschillende dingen. Er staat onder andere:

De zon zal verduisterd worden. De maan zal geen licht meer geven. De sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten in de hemel zullen aan het wankelen worden gebracht.

Als dit waar is en letterlijk moet worden opgevat — en bij dat woord ‘letterlijk’ staat een groot vraagteken — dan lezen we hier over niets minder dan het uiteenvallen van het heelal: de sterren vallen, de hemelen worden geschud en de zon en de maan worden verduisterd. Als dit het einde van het heelal is, dan moet het beslist ook het einde van de wereld en het einde van het huidige tijdperk zijn. De wederkomst van Christus zou hier dus worden aangeduid.

3

Kosmische beeldspraak bij Gods oordelen

Er is echter reden om te betwijfelen of Jezus wil dat we het zo begrijpen. Bedenk dat Jezus en Zijn discipelen Joods waren en dat hun Bijbel — de enige Bijbel die ze kenden — het Oude Testament was. Het kan sommige lezers die niet vertrouwd zijn met het Oude Testament verbazen dat de verwijzing naar de verduistering van de zon, de maan en de sterren in het Oude Testament een veelgebruikte beeldspraak is. Die werd niet toegepast op het einde van de wereld of het einde van het heelal, en al helemaal niet op de wederkomst van Christus. In het Oude Testament werd deze beeldspraak altijd gebruikt in verband met de vernietiging van een groot rijk, een groot koninkrijk, een grote stad of een grote samenleving.

De verwijzing naar het verduisteren van de hemel en het donker maken van de zon, de maan en de sterren boven hen was waarschijnlijk te vergelijken met onze huidige uitdrukking: ‘Ik zal je licht uitdoen.’ Dat betekent in wezen: ‘Ik ga je doden. Ik ga je uitschakelen. Ik ga iets doen wat zo rampzalig is dat je op een andere manier sterretjes zult zien.’ Wanneer God tegen een samenleving zegt dat de zon, de maan en de sterren boven haar verduisterd zullen worden, betekent dat natuurlijk dat die samenleving

ten einde loopt. Misschien is het niet het einde van de wereld voor de wereld in haar geheel, maar het is wel het einde van de wereld voor die samenleving die onder het oordeel van God komt.

Daarvan staan veel voorbeelden in de Bijbel. In Jesaja 13 vers 10 staat bijvoorbeeld:

Ja, de sterren aan de hemel en hun sterrenbeelden zullen hun licht niet laten schijnen, de zon zal verduisterd worden wanneer zij opkomt, en de maan zal haar licht niet laten schijnen.

JESAJA 13:10

Hier wordt ernaar verwezen dat de zon, de sterren en de maan allemaal worden verduisterd. Welke gebeurtenis wordt hier voorspeld? Het is de vernietiging van Babylon, die in 538 voor Christus plaatsvond. Het begint in vers 1:

De last over Babel, die Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft.

JESAJA 13:1

Dit is geen Babylon dat ergens in de toekomst vernietigd zal worden. Dit is het oude Babylon, dat door de Meden en de Perzen werd vernietigd. Hoe weet ik dat? Omdat het in vers 17 staat:

Zie, Ik zal de Meden tegen hen opzetten, die zilver niet achten en op goud niet belust zijn.

JESAJA 13:17

Dit gaat dus over de vernietiging van Babylon door de Meden, en natuurlijk waren de Perzen er ook bij betrokken. Maar waar het hier om gaat, is dat deze gebeurtenis bijna zeshonderd, of vijfhonderd en nog wat jaar voor Christus plaatsvond. Toch staat er dat bij die gelegenheid de zon, de maan en de sterren verduisterd zouden worden. Voor Babylon werden ze dat. Objectief gezien werden ze niet verduisterd. Ze kwamen niet letterlijk ten einde, maar wat Babylon betrof kwam alles wel ten einde.

Een ander voorbeeld van dit soort taal staat in Jesaja 34. Jesaja 34 gaat over het oordeel over een aantal volken. Een daarvan is Edom. Er staat in Jesaja 34 vers 5:

Want Mijn zwaard is dronken geworden in de hemel. Zie, het zal neerdalen op Edom, op het volk dat Ik geslagen heb met de ban, als een oordeel.

JESAJA 34:5

Edom. Later, in vers 6, staat:

Het zwaard van de HEERE zit vol bloed, het is verzadigd van vet, van het bloed van lammeren en bokken, van het niervet van rammen. Want de HEERE richt een offer aan in Bozra, een grote slachting in het land Edom.

JESAJA 34:6

Hier hebben we dus de vernietiging van het volk Edom.

Wat is Edom nu? Het volk Edom hield in de eerste eeuw na Christus op te bestaan. De laatst bekende Edomiet was Herodes de Grote. Dat betekent natuurlijk dat dit geen toekomstig oordeel over een volk is, want dit volk hield 2000 jaar geleden op te bestaan. Het zal nooit meer bestaan. Er zijn geen Edomieten, en daarom moet wat hier ook wordt voorspeld al honderden of duizenden jaren geleden zijn gebeurd.

En toch maakt God in verband met deze vernietiging van Edom de volgende opmerkingen in Jesaja 34:4. Hij zegt:

Heel het sterrenleger aan de hemel zal vergaan. De hemel zal opgerold worden als een boekrol, en heel zijn leger zal vallen, zoals bladeren vallen van een wijnstok, en zoals vijgen vallen van een vijgenboom.

JESAJA 34:4

Dat betekent de sterren.

Dat zijn de sterren.

Hier hebben we dus een beschrijving van de vallende sterren en van de hemel die wordt opgerold als een boekrol. Dat is het einde van de hemel. Dat is het einde van het heelal, maar niet werkelijk. Het is alleen het einde van het heelal voor Edom. Dat is het einde van hun bestaan. Het is met hen afgelopen. En wat hen betreft, had de hemel net zo goed opgerold kunnen zijn, hadden de sterren net zo goed kunnen vallen en had het heelal net zo goed kunnen uitdoven, want zij zijn uitgedoofd. Het is het einde van hun bestaan. Dat is de beeldspraak die de profeten vaak gebruiken.

Hoe vaak? We zien dat die opnieuw voor Egypte wordt gebruikt. In Ezechiël 32 zul je zien dat dezelfde taal wordt toegepast op het oordeel over Egypte. Deze profetie is gericht tot de farao, de koning van Egypte, en in Ezechiël 32:7-8 wordt tegen hem gezegd:

Ik zal de hemel bedekken wanneer Ik u uitblus, zijn sterren zal Ik in het zwart hullen. Ik zal de zon met wolken bedekken, en de maan zal zijn licht niet laten schijnen. Alle lichten die aan de hemel stralen, zal Ik omwille van u in het zwart hullen. Ik zal duisternis over uw land brengen, spreekt de Heere HEERE.

EZECHIËL 32:7-8

Daar hebben we het dus opnieuw. We hebben het gezien in verband met Babylon, in verband met Edom en in verband met Egypte. Dit oordeel over Egypte vond plaats toen Babylon Egypte veroverde. Ook dit is oude geschiedenis. Dit waren geen letterlijke verduisteringen van de hemel. Het is een dichtelijk middel dat de profeten vaak gebruiken. Het is wat we apocalyptische beeldspraak zouden kunnen noemen. Over het einde van de wereld voor één groot volk wordt gesproken alsof het het einde van het letterlijke heelal is.

4

Jeruzalems val in profetische beeldspraak

In Jeremia 4 wordt hetzelfde gezegd over Jeruzalem. Jeruzalem is in de geschiedenis tweemaal verwoest. Het werd in 586 voor Christus door de Babyloniërs verwoest en vervolgens opnieuw in 70 na Christus door de Romeinen. De eerste keer, toen Jeruzalem door de Babyloniërs verwoest zou worden, voorspelde Jeremia dat. Toen hij deze verwoesting voorspelde, die in 586 voor Christus plaatsvond, zei hij onder meer het volgende in Jeremia 4 vers 27 en 28:

Want zo zegt de HEERE: Heel het land zal een woestenij worden — toch zal Ik er geen vernietigend einde aan maken. Hierom zal de aarde treuren en de hemel daarboven in zwart gehuld worden, want Ik heb gesproken, Ik heb het Mij voorgenomen, en Ik zal geen berouw krijgen en er niet op terugkomen.

JEREMIA 4:27-28

Merk op dat God bij de verwoesting van Jeruzalem door de Babyloniërs zegt:

Ik ga de hemel boven jullie zwart maken.

Maar wat gebeurde er met de zon, de maan en de sterren? Blijkbaar worden die verduisterd, omdat de hemel boven hen zwart is.

Zo zien we bij veel grote volken of steden die een zeer lange en belangrijke geschiedenis lijken te hebben, dat hun val, hun vernietiging, werd vergeleken met het einde van het heelal zelf. Misschien kwam dit doordat deze steden als zo duurzaam werden beschouwd, dat het was alsof ze even duurzaam waren als de hemellichamen. Hun einde zou dan even verrassend of even rampzalig zijn als wanneer de zon, de maan en de sterren zelf ophielden te schijnen. Het is niet precies duidelijk waarom deze beeldspraak op deze manier wordt gebruikt. Maar het lijkt geen twijfel dat ze zo wordt gebruikt en dat de profeten haar algemeen gebruikten.

Jezus was een Joodse profeet en ook de Messias van de hele wereld. Maar toen Hij de verwoesting van Jeruzalem voorspelde, die in 70 na Christus plaatsvond, gebruikte Hij geen andere taal dan Jeremia toen die de verwoesting van Jeruzalem in 586 voor Christus beschreef. Het enige verschil tussen deze twee historische gebeurtenissen is dat het in 586 de Babyloniërs waren die Jeruzalem verwoestten, en in 70 de Romeinen. Verder leken de gebeurtenissen sterk op elkaar.

Jeremia had over die gebeurtenis in zijn tijd gesproken als over God Die de hemel boven hen verduisterde. Jezus spreekt er op deze manier over:

En meteen na de verdrukking van die dagen zal de zon verduisterd worden en de maan zal zijn schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen heftig bewogen worden. En dan zal aan de hemel het teken van de Zoon des mensen verschijnen; en dan zullen al de stammen van de aarde rouw bedrijven en zij zullen de Zoon des mensen zien, als Hij op de wolken van de hemel komt met grote kracht en heerlijkheid. En Hij zal Zijn engelen uitzenden onder luid bazuingeschal, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenbrengen uit de vier windstreken, van het ene uiterste van de hemelen tot het andere uiterste ervan.

MATTHEÛS 24:29-31

Dat lijkt op die andere passages in het Oude Testament. Vervolgens zegt Hij:

De sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten in de hemel zullen aan het wankelen worden gebracht.

Dat stemt overeen met wat God in Jesaja 34 over de vernietiging van Edom zei: de sterren werden geschud en vielen, enzovoort.

Dit is apocalyptische beeldspraak. Dit is niet letterlijk. In het Oude Testament wordt die nooit letterlijk gebruikt. Er is geen reden om te geloven dat Jezus als eerste dit soort taal letterlijk gebruikte, terwijl de profeten die altijd figuurlijk hadden gebruikt.

Wanneer Jezus daarom zegt:

Meteen na de verdrukking van die dagen, bedoelt Hij de Joodse oorlog en de belegering van Jeruzalem. Wanneer Hij spreekt over de lichten boven Jeruzalem die verduisterd worden, de zon, de maan en de sterren, spreekt Hij net als de andere profeten over de verwoesting van de stad. Deze verwoesting vond plaats in 70 na Christus.

5

Het teken van de Zoon des mensen

Hoe zit het met Mattheüs 24:30? Hoe moeten we dat begrijpen? Jezus zei:

Dan zal aan de hemel het teken van de Zoon des mensen verschijnen en zullen alle stammen van de aarde rouwen. En ze zullen de Zoon des mensen met grote macht en majesteit op de wolken van de hemel zien komen.

Wat betekent dat? Het klinkt als de wederkomst van Christus. Maar is dat ook zo? Laten we eens kijken.

Wat betekent het dat het teken van de Zoon des mensen in de hemel zal verschijnen? Er zou een teken verschijnen dat bevestigde dat de Zoon des mensen in de hemel was. Dit teken vond ongetwijfeld op aarde plaats, aangezien mensen gewoonlijk niet naar de hemel kunnen gaan om te zien welke tekenen zich daar misschien voordoen. Dit is een zichtbaar teken, zichtbaar voor mensen, dat bevestigde dat de Zoon des mensen in de hemel is.

We moeten bedenken dat Jezus in Jeruzalem werd gekruisigd op aandringen van de Joodse leiders. Totdat zij in het jaar 70 na Christus werden gestraft, stond er nog een rekening open tussen de Koning der koningen en degenen die Hem hadden gedood. Jezus voorspelde dat er in hun generatie een groot oordeel over hen zou komen. Toen Jezus naar de hemel opvoer, regeerde Hij aan de rechterhand van God, en daar regeert Hij nog steeds. Maar dat is een onzichtbare werkelijkheid. Zeer weinig mensen hebben dat gezien. Dat Hij de Romeinse legers kon sturen tegen degenen die Hem hadden

gedood, was echter een teken van Zijn verheven positie. Het bevestigde dat Hij in de hemel aan de rechterhand van Zijn Vader regeerde en nu macht bezat. Zo kon Hij Zijn eigen Naam en Zijn eigen bloed wreken op die moordenaars.

Sommigen hebben gedacht dat de verwoesting van Jeruzalem zelf een teken op aarde was dat de Zoon des mensen in de hemel was. Toen Jezus zei:

Dan zal het teken verschijnen dat de Zoon des mensen in de hemel is, zou dat volgens deze gedachte betekenen dat de verwoesting van Jeruzalem het teken op aarde was dat de Zoon des mensen nu in de hemel regeerde, de macht had aanvaard en Zijn gelijk had bewezen tegenover degenen die Hem hadden vermoord. Dat is één manier om het te begrijpen.

Er is nog een interessante mogelijkheid, namelijk dat we Josephus raadplegen, de geschiedschrijver uit die tijd. Josephus was ooggetuige van deze oorlog. Hij leefde in die tijd en was zelfs generaal in de oorlog. Later schreef hij als ooggetuige een geschiedenis ervan, waarbij hij ook gebruikmaakte van verslagen die hij van andere ooggetuigen had verkregen. Een van de dingen die Josephus meldde, was dat er tijdens de Joodse Oorlog een moment was waarop de Joden omhoogkeken naar de wolken boven hen en, zoals Josephus het uitdrukte, soldaten in wapenrusting in de wolken zagen rondrennen.

Josephus geeft hier niet echt een uitleg van, behalve dat hij het ziet als een voorteken van de ondergang van de stad. Maar christenen zouden misschien geneigd zijn dit te zien als mensen die de engelen van God zagen, gekleed voor de strijd, alsof zij op het punt stonden het oordeel van God te voltrekken.

Voordat Jeruzalem in 586 voor Christus door de Babyloniërs werd verwoest, zag de profeet Ezechiël, in Ezechiël hoofdstuk 9, een visioen van engelen. Hij zag zes mannen met slachwapens in hun handen en één man met een schrijverskoker; Gregg duidt deze figuren hier als engelen. Tegen degene met de schrijverskoker werd gezegd dat hij eropuit moest gaan en een teken moest aanbrengen op de voorhoofden van degenen die zuchtten en het uitschreeuwden vanwege de gruwel van Jeruzalem. Zij moesten de rechtvaardigen zijn en zij moesten worden gespaard. Nadat hij dit had gedaan, werden de zes engelen met de slachwapens eropuit gestuurd om iedereen af te slachten.

Deze slachting werd natuurlijk niet door engelen voltrokken, maar door de Babylonische legers. Maar in het visioen van Ezechiël werd dit gezien als een oordeel van God, en de engelen van God werden voorgesteld als symbolisch daarbij betrokken. Zo vond ook het oordeel over Jeruzalem in het jaar 70 na Christus plaats door de handen van Romeinse legers, maar in werkelijkheid was het een oordeel van God. Het is niet ondenkbaar dat sommigen de engelen van God in de hemel hebben gezien, in de wolken, gekleed in wapenrusting. Dat was dan een teken dat God Zijn troepen stuurde om oorlog te voeren tegen deze verdorven stad. Zij had Zijn Zoon gedood en vóór Hem ook de profeten. Daarom kwam al hun bloed over die generatie Joden. Het zien van het teken van de Zoon des mensen in de hemel zou kunnen verwijzen naar het feit dat velen van hen, zoals Josephus meldt, deze soldaten in de wolken hebben gezien, ongetwijfeld engelen.

Jezus zei:

En dan zal aan de hemel het teken van de Zoon des mensen verschijnen; en dan zullen al de stammen van de aarde rouw bedrijven en zij zullen de Zoon des mensen zien, als Hij op de wolken van de hemel komt met grote kracht en heerlijkheid.

MATTHEÛS 24:30

Dat klinkt alsof het wereldwijd is, als alle stammen van de aarde rouwen. Maar je moet weten, als je dat nog niet weet, dat er in het Grieks één woord is voor 'aarde' en 'land'. Dat is het Griekse woord 'gè'. In het Hebreeuws van het Oude Testament is het net zo. Eén woord, eretz, kan worden vertaald met 'aarde' of 'land'. Iedere keer dat je het woord 'aarde' of 'land' aantreft, gaat het om dit woord. Met andere woorden, of het met 'aarde' of met 'land' wordt vertaald, hangt af van de context, niet van het gebruik van een ander Grieks of Hebreeuws woord.

In dit geval zou het terecht zo vertaald kunnen worden:

Alle stammen van het land zullen rouwen.

Daarmee wordt het land Israël bedoeld. Dat is waarschijnlijker. Als Hij over een wereldwijd verschijnsel spreekt, zou je verwachten dat Hij ‘alle volken van de aarde’ zou zeggen, maar Hij zegt ‘alle stammen’. Israël heeft altijd bekendgestaan als de twaalf stammen. Hij zegt dus dat de stammen van Israël zullen rouwen om de verwoesting van Jeruzalem. En daar hadden ze alle reden toe, want het was het einde van hun gemenebest en het einde van hun godsdienst. We zullen op de rest van deze passage terugkomen en proberen uit te leggen hoe ik die in zijn context begrijp.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 24:2
- Mattheüs 24:3
- Mattheüs 24:34
- Mattheüs 24:29-31
- Mattheüs 24:19
- Mattheüs 24:22
- Mattheüs 24:21
- Mattheüs 24:29
- Jesaja 13:10
- Jesaja 13:1
- Jesaja 13:17
- Jesaja 34:5
- Jesaja 34:6
- Jesaja 34:4
- Ezechiël 32:7-8
- Jeremia 4:27-28
- Mattheüs 24:30

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.